

Gözlerden Zihin Okuma Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gözlerden Zihin Okuma Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22416>

Özet

Gözlerden Zihin Okuma Testi (RMET - Reading the Mind in the Eyes Test), bireylerin yalnızca göz bölgesinden yola çıkarak başkalarının zihinsel durumları, duyguları ve niyetlerini doğru bir şekilde çıkarabilme yeteneğini ölçmek amacıyla tasarlanmış klasik bir sosyal biliş araçtır. Bu ölçek, Simon Baron-Cohen ve arkadaşları tarafından geliştirilen orijinal testin Türkçe adaptasyonudur. Türkçeye uyarlama çalışması Ejder Akgün Yıldırm ve ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir (2011). Ölçek, temel olarak Zihin Kuramı (Theory of Mind) becerilerinin hassas bir ölçümünü sağlayabilen hedefler ve özellikle Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) gibi zihin okuma yeteneğinde zorluk yaşayan popülasyonlar araştırılmasında yaygın olarak kullanılmaktadır.

Test, tek boyutlu bir yapıya sahiptir ve toplamda 36 maddeden oluşur. Her madde, yalnızca göz bölgesini gösteren bir fotoğraf içerir ve katılımcıdan, sunulan dört seçenek arasında gözlerin ifade ettiği duyguyu veya zihinsel durumu seçmesi istenir. Bu uyarlama çalışması, testin Türk popülasyonunda güvenilirliğini ve geçerliliğini incelemeyi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Gözlerden Zihin Okuma Testi, RMET, Zihin Kuramı, Sosyal Biliş, Duygu Tanıma, Empati, Otizm Spektrum Bozukluğu, Uyarlama, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Ejder Akgün Yıldırm, Merve Karar, Murat Güdük, Elif Ateş, İker Küçükparlak, Emine O. Özalmete.

Amaç

Gözlerden Zihin Okuma Testi'nin temel amacı, ileri düzey sosyal biliş becerilerinden biri olan ince duygusal ve zihinsel durumlar gözler aracılığıyla okuma yeteneğini ölçmektir. Bu yetenek, bireyin sosyal etkileşimlerde başarılı olması ve karıştırdakinin niyetlerini anlaması için kritik öneme sahiptir.

Türkçe adaptasyon çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş bu değerli araç Türk kültürü ve dili bağlamında geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanıma sunulmasıdır. Bu sayede, Türkiye'deki araştırmacılar ve klinisyenler, Zihin Kuramı eksikliklerinin değerlendirilmesinde standart bir araç kullanma imkanı bulacaktır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, bireyin başkalarının inançları, niyetlerini, arzularını,

taklitlerini, bilgisini veya duyguların tahmin etme yeteneği olarak tanımlanan Zihin Kuramı'dır (ToM). RMET, bu yapıya ait daha karmaşık ve ince nüanslar gerektiren bir yönü, yani "duygusal durumlar ve zihinsel niyetleri sadece gözlerden okuma" yeteneğini değerlendirir.

Bu test, katılımcının sadece göz çevresindeki küçük kas hareketleri ve bakış yönü gibi minimal ipuçları kullanarak, sunulan dört zihinsel durum kelimesinden hangisinin o anki ifadeyi en iyi tanımladığını seçmesini gerektirir. Bu durum, testi diğer temel duygu tanıma testlerinden ayırarak, ileri düzey bir empati ve bilişsel çöküm becerisi gerektiren bir ölçüm haline getirir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Türkçe uyarlama çalışmasının temel hedefi, testin yapısal geçerliğini Türk popülasyonunda doğrulamaktır. RMET, uluslararası literatürde genellikle yüksek yapı geçerliğine sahiptir ve özellikle Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireyleri tipik gelişim gösteren bireylerden ayırmada (ayırma geçerliği) etkili olduğu gösterilmiştir.

Uyarlama çalışmasında, testin maddelerinin kültürel olarak uygunluğu ve Türk katılımcılar tarafından doğru anlaşılması kritik öneme sahiptir. Geçerlik incelemesi, maddelerin ölçmek istenen tek boyutu temsil edip etmediğini ve testin teorik olarak etkili olması beklenen diğer yapılarla (örneğin, empati veya bilişsel yetenekler) beklenen korelasyonları gösterip göstermediğini içermelidir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa veya test-tekrar test) verilmemiştir. Ancak, Yıldırım ve arkadaşları'nın (2011) çalışması, testin Türkçe versiyonunun güvenilirlik çalışması başlığında yayımlanmıştır. Bu çalışmanın temel amacı testin tutarlılığını ve istikrarını belirlemek olduğunu göstermektedir.

Genellikle RMET'in güvenilirlik çalışmaları, iç tutarlılığın kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. İyi bir güvenirlik, testin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle uygulandığında benzer sonuçlar üretmesi anlamına gelir. Türkçe uyarlama çalışması, testin 36 maddelik yapısının kültürel bağlamda da tutarlı bir ölçüm sağladığını kanıtlayamaz.

Faktör Analizi

Ölçek yapısı, kaynakta açıkça **Tek boyut** olarak belirtilmiştir. Bu bulgu, testin tüm 36 maddesinin tek bir temel beceriyi, yani gözlerden zihinsel durumlar okuma yeteneğini ölçtüğü anlamına

gelmektedir.

Orijinal RMET, zihinsel durumların algılanmasının tek ve birleik bir yetenek olduğunu varsayar. Türkçe uyarlama çalışmasında yapılan faktör analizi, bu tek faktörlü yapıyı Türk örnekleminde de desteklemiştir. Bu, testin puanlamasının basitçe doğru yanıtların toplamı üzerinden yapılması ve bu toplam puanın bireyin Zihin Kuramı performansını tek bir dekle temsil etmesini sağlar.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format: Görsel tabanlı, çoktan seçmeli performans testi.

Language Available: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Population Group: Klinik ve genel popülasyonlar (özellikle sosyal biliş becerilerini araştırmak için uygundur).

Age Group: Genç yetişkinler ve yetişkinler (Orijinal test 10 yaş üzeri için uygundur, uyarlama çalışması genellikle yetişkin örnekleme yapılır).

Population Details: Türk popülasyonu üzerinde psikometrik özellikler incelenmiştir.

Test Methodology: 36 adet siyah-beyaz fotoğraf (sadece göz çevresi görünür) sunulur. Her fotoğrafın altında, biri doğru zihinsel durumu tanımlayan ve üçü çeldirici olan, toplam 4 seçenekli kelime listesi bulunur. Puanlama, doğru yanıt sayısı ile toplanmasıyla yapılır (Maksimum 36 puan).

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik Çalışması, Tek Faktör, Görsel Test, Sosyal İletişim, Psikiyatri, Nöropsikoloji.

Yazarlar İletişim

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: ejderyildirim@yahoo.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Özellikler, Ücret ve Test Yolu?

Gözlerden Zihin Okuma Testi'nin Türkçe uyarlaması, 2011 yılında yayımlanan akademik makale ile literatüre girmiştir. Testin kullanımı için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [gozlerden-zihin-okuma-testi-toad.pdf](#)

Referanslar

Yıldırım, E. A., Kaşar, M., Güdük, M., Ateş, E., Küçükparlak, ? ve Özalmete, E. O. (2011). Gözlerden Zihin Okuma Testi'nin Türkçe güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 22(3), 177-186.

Makalenin orijinal tam metnine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [turkpsikiyatri.com](#)

Gözlerden Zihin Okuma Testi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Gözlerden Zihin Okuma Testi (GZOT), toplam 36 maddeden oluşmaktadır. Her madde, sadece göz bölgesini içeren bir fotoğraf ve bu fotoğrafın altındaki dört seçeneği (bir doğru yanıt ve üç çeldirici) kelime grubundan oluşmaktadır. Maddeler sözel olarak listelenmek yerine, görsel materyal ve ilişkili zihinsel durum kelimeleri (örneğin; korku, sakın, alaycı, ilgili) şeklinde sunulur. Katılımcı, sunulan 36 resmin her biri için en uygun zihinsel durumu belirler.

Toplam Madde Sayısı: **36 madde** (Görsel Materyal)

Derecelendirme şekli: **36 resim** (1 doğru yanıt - 3 çeldirici olmak üzere toplam 4 seçeneği çoktan seçmeli format).

Boyut Yapısı: **Tek boyut**.